

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

AFRIKAANS HUISTAAL V1

FEBRUARIE/MAART 2018

NASIENRIGLYNE

PUNTE: 70

Hierdie nasienriglyne bestaan uit 8 bladsye.

AFDELING A: LEESBEGRIP

Nasien van die leesbegrip:

- Die fokus is op die begrip van die leesteks. Spel- en taalfoute word nie nagesien nie tensy dit die begrip/verstaan van die teks beïnvloed. (Taal- en spelfoute moet wel aangetoon word.)
- Vir **oop vrae** word geen punte toegeken vir JA/NEE/EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE. Die rede/motivering moet oorweeg word.
- Vrae wat aanhalings uit die leesstuk verg, word **nie gepeenaliseer** indien die aanhalingstekens ontbreek **nie**.
- Waar eenwoord-antwoorde gevra word en die kandidaat 'n volsin gee, is dit korrek **mits** die korrekte woord onderstreep of op een of ander wyse uitgelig word.
- Wanneer twee of drie feite/punte vereis word en die kandidaat gee 'n hele reeks, word **slegs** die eerste twee of drie feite/punte nagesien.
- Indien die kandidaat woorde uit 'n ander taal gebruik as die taal waarin die vraestel verskyn, word die vreemde woorde geïgnoreer. Indien die antwoord sonder die vreemde woorde sinvol is, word die kandidaat nie gepeenaliseer nie. Indien die vreemde woord in die antwoord vereis word, word dit aanvaar.
- Aanvaar dialektiese variasies.

[illegible]

1.7	Stories het 'n saambindende krag./is die algemene band wat mense saambind. ✓ Southwood en die Afrikane/Albei glo in opleiding vir storievertellers/dat storievertelling 'n kunsvorm is. ✓	1 1
1.8	Die storieverteller werk steeds met die prima materie./die menslike belewenis./kultuur./gebeure./gevoelens./lewenslesse./geskiedenis. ✓ Stories word steeds aan ander oorvertel. ✓	1 1
1.9	Sy kon skielik die stories duidelik voor haar sien afspeel./ Die stories het skielik lewend/werklik geraak./ Die stories het meer betekenis/diepte/'n ekstra dimensie gekry. ✓	1
1.10	Dit bind mense (ongeach hulle kultuur/ouderdom/intelligensie/ras/geslag/klas) saam. ✓ Dit bied aan mense 'n 3D-voorstelling./Mense kan hulle die gebeure makliker visueel voorstel./Dit dwing die luisteraar om eie visuele konteks te skep./Stories kan as 'n kunsvorm beskou word. ✓	1 1
1.11	Paragraaf 11 dui aan dat stories mense touwys maak ten opsigte van lewenslesse. ✓ Volgens paragraaf 11 gee stories ruimte vir deernis/begrip vir ander mense. ✓ Na aanleiding van paragraaf 11 is dit duidelik dat jy, deur stories, vrede in jou (uitdagende) situasies kan vind. ✓ <i>Die kandidaat bied DRIE antwoorde vir EEN punt elk aan.</i> <i>Die invloed waarna in paragraaf 5 verwys word (oplossings vir probleme; genesing; groter begrip vir onself; bevry die verteller en die luisteraar) moet in die antwoord wat aangebied word, op paragraaf 11 van toepassing gemaak word.</i>	3
1.12	Elke mens het 'n storie./ Mense hou van stories./ Dis 'n plek waar stories vertel kan word. ✓✓ <i>Die kandidaat bied TWEE antwoorde vir EEN punt elk aan.</i>	2
1.13	Verskillende lettertipes Titel is groter geskryf (as die verduideliking van die inhoud). Die uitleg is interessant/anders/in 'n informele register gedoen./ Uittreksels uit die stories/(volks-)liedjies wat in die boek verskyn./ Kort, kernagtige inligting./ Rym ✓	1
1.14	Ja Die woordgebruik/woorde soos 'ribstuk'/'kwarriebos' prikkel die leser se nuuskierigheid wat oorredend kan wees. ✓ OF Nee Nie almal sal aanklank vind by die tipe taalgebruik nie. <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i>	1
1.15	Die menslike belewenis/kultuur/gebeure/gevoelens. ✓✓✓ <i>Die kandidaat kan ook belewenis en kultuur in die antwoord omskryf, bv.</i> <i>Die (onvertelde) stories van Afrikaans wat in boekvorm vertel word./</i> <i>Stories oor die geskiedenis van woorde/die Klein-Karoo se kind word vertel.</i> <i>Die kandidaat noem enige DRIE vir EEN punt elk.</i>	3

1.16	Ja Die titel, <i>Elkeen het 'n storie</i>, word bevestig wanneer selfs die Klein-Karoo se kind 'n onvertelde storie vertel./ Die <i>Klein-Karoo se kind</i> het ook 'n storie wat bewys dat elkeen/alle mense wel 'n storie het. OF Nee Daar is baie ander gemeenskappe met/sonder stories wat nie hier vermeld word nie./ Klein-Karoo se kind kan die onderwerp/titel van 'n storie wees./ Die titel in TEKS A is “Elkeen vertel 'n storie” terwyl TEKS B die woorde “onvertelde stories” noem. Die onbekende woorde is verwarrend waarvan die betekenis nie verstaan word nie. ✓ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord binne konteks aan vir EEN punt.</i>	1
TOTAAL AFDELING A:		30

AFDELING B: OPSOMMING

VRAAG 2

Nasien van die opsomming

- Opskrif/titel: Daar word nie van kandidate verwag om die leesstuk van 'n opskrif/titel te voorsien nie.
- Kandidate moet die opsomming in hul eie sinne, in enige volgorde skryf.
- Slegs stadiums wat in volsinne aangebied word, verdien punte.
- Rofwerk/beplanning moet duidelik aangedui word. Indien dit nie die geval is nie, word die eerste opsomming nagesien.
- Kandidate moet die korrekte getal woorde aandui.
- Punte word soos volg toegeken:
 - 7 punte vir 7 feite (1 punt vir elke feit)
 - 3 punte vir taal
 - Puntetotaal: 10
- Verspreiding van punte vir taal wanneer die kandidaat nie woordeliks aangehaal het nie:
 - 1–3 feite korrek: ken 1 punt toe
 - 4–5 feite korrek: ken 2 punte toe
 - 6–7 feite korrek: ken 3 punte toe
- Verspreiding van punte vir taal wanneer kandidaat woordeliks aangehaal het.
 - 6–7 direkte aanhalings: ken geen punte vir taal toe nie
 - 1–5 direkte aanhalings: ken 1 punt vir taal toe

LET WEL:

- Tel van woorde:
 - Nasieners moet die aantal woorde wat gebruik is, tel.

- Geen punte word afgetrek as die kandidaat nie die getal woorde aangedui het nie of as die getal woorde wat gebruik is, verkeerd aangedui is.
- As die getal woorde oorskry is, lees tot by die laaste sin waarin die getal woorde oorskry word en ignoreer die res van die opsomming.
- Korter opsommings wat die vereiste stadiums bevat, mag nie gepeenaliseer word nie.
- Die kandidaat bied sewe van die keuses in sy/haar antwoord aan. Sien egter die hele opsomming na en nie die eerste sewe keuses wat aangebied word nie.

MOONTLIKE PARAGRAAF

As ns die planeet wil red, moet ons groener leef. Kies jou aankope so dat die planeet nie daardeur skade ly nie. Jou volgende vakansiebestemming behoort op grond van sy betrokkenheid by natuurbewaring gekies te word. Ry minder met voertuie - stap is 'n goeie keuse. Beraam allerhande planne om water te bespaar. Dis 'n slim keuse om bioafbreekbare middels te koop. Kies ook om die aarde te help deur inheemse bome aan te plant. Om gemors en afval te hersirkuleer is boonop 'n keuse in belang van die aarde.

Getal woorde: 79**OF**

AANHALING UIT TEKS		MOONTLIKE BEWOORDING	
1	<i>Om die planeet te red, moet ons groener leef.</i>	A	Jy moet kies om groen te leef.
2	<i>... dink vooruit wat die uitwerking van jou koop op ons planeet gaan wees ... en kies dan om in belang van die aarde te koop.</i>	B	Kies jou aankope so dat die planeet nie daardeur skade ly nie
3	<i>... kies jou vakansie eerder by ... vakansieoorde (wat) ingestel is op natuurbewaring.</i>	C	Kies jou volgende vakansiebestemming op grond van sy betrokkenheid by natuurbewaring.
4	<i>deur werk toe te stap.</i>	D	Ry minder met voertuie - stap is 'n goeie keuse.
5	<i>Waterbesparing lyk dikwels onnodig, maar is die regte keuse ter wille van ... aarde.</i>	E	Beraam allerhande planne om water te bespaar.
6	<i>... dat jy doelbewus kies om bio-afbreekbare skoonmaakmidde/s te koop.</i>	F	Dis 'n slim keuse om bioafbreekbare middels te koop.
7	<i>... inheemse bome te plant! Ongeag van waar jy bly: plant gereeld bome!</i>	G	Kies om die aarde te help deur inheemse bome aan te plant.
8	<i>Hersirkulering is 'n keuse ten gunste van die aarde.</i>	H	Om gemors en afval te hersirkuleer is 'n keuse in belang van die aarde.
		Getal woorde: 79	

TOTAAL AFDELING B: 10

AFDELING C: TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**Nasien van hierdie afdeling:**

- Spelling:
 - Eenwoord-antwoorde word nie gepepenseer nie, al is die spelling nie korrek nie tensy die spelling die betekenis van die woord beïnvloed en/of spelling die aspek is wat gepepenseer word.
 - In volsin-antwoorde word verkeerde spelling net gepepenseer indien die fout in die taalstruktuur getoets word.
 - Waar 'n afkorting getoets word, behoort die punte op die regte plek te wees.
- Sinskonstruksies moet taalkundig korrek wees en in volsinne aangebied word soos in die instruksie aangedui.

VRAAG 3: ADVERTENSIE

Vraag	Antwoord	Punt
3.1	-kliniek/kliniek ✓	1
3.2	(wat hulle) volle potensiaal (wil) bereik/ leerders wat sukkel ✓	1
3.3	of/en/asook ✓	1
3.4	Die sukkelende leerling benut die geleentheid om nuwe vaardighede te ontwikkel. ✓ <i>Die kandidaat bied 'n eie sin met 'sukkelende' aan vir EEN punt. Die woord moet korrek gespelt word.</i>	1
3.5	onthou vermoë ✓	1
3.6	bied ✓	1
3.7	(Edublox) beklemtoon met die woord 'sleutel' dat hulle prestasie/leer ontsluit./oopsluit./ Die woord 'sleutel' dui aan dat sukses vir jou oopgaan met behulp van beter lees- en leervermoëns. ✓ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan, maar 'oopsluit'/'ontsluit'/'moontlik maak' is die kernbegrip.</i>	1
3.8	Ja Boeke is die sleutel tot verbeterde <u>leesvermoë</u> ./is noodsaaklik vir die verbetering van <u>lees</u> ./'n Mens <u>lees</u> gewoonlik uit boeke. ✓ <u>Leer/Presteer</u> dui op die progressie wat plaasvind as gevolg van Lees./Die woord <u>Presteer</u> is die gevolg van Lees en Leer. ✓ OF Boeke is die sleutel as jy jou <u>leesvermoë</u> , ✓ <u>leer/prestasie</u> wil verbeter. ✓ <i>Die kandidaat kan nie NEE as antwoord aanbied nie.</i>	2

3.9	Die pad loop oor die kruin van die berg./ Hy/Sy kry hierdie erkenning terwyl hy/sy op die kruin van sy/haar beroep is. ✓ <i>Die kandidaat bied 'n eie sin met 'kruin' aan vir EEN punt.</i>	1
		[10]

VRAAG 4: STROKIE

Vraag	Antwoord	Punt
4.1	Die skool word geverf./het die kinders gestraf./begin om 8:00./het lekker basaar gehou./visse het so pas hierlangs geswem. ✓ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord met 'skool' in 'n ander betekenisverband vir EEN punt aan.</i>	1
4.2	Kry jy nie meer enige oefening by die skool nie?/ Kry jy nie oefening by die skool nie?/ Kry jy geen oefening by die skool nie? ✓ <i>Die vraagteken moet in die sin voorkom om die punt te verdien.</i>	1
4.3	Dui die seun se aarseling/huiwering aan./Dui onsekerheid aan./aan dat die seun na 'n slim antwoord soek./ Dit beklemtoon die ironie wat volg. ✓	1
4.4	'vinnig' ✓	1
4.5	My arme kind!/ Kry jy met die lekker magie nog enige oefening by die skool? ✓ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i>	1
4.6	Hy verstaan nie al die veranderinge nie./ Hy voel onseker/verward oor die verwickelinge./ Niks maak meer vir hom sin nie. ✓	1
4.7	Pa gee die rede vir sy opmerking./onsekerheid./verwarring./onbegrip./verduidelik waarom die seun so voel. ✓	1
4.8	Nee Daar is niks wat seuns beter/vinniger/sterker as meisies kan doen nie./ Deesdae is geslagsgelykheid aan die orde van die dag. OF Ja Dit is eenvoudig so dat seuns se arms sterker is as die meeste meisies s'n./balle beter/sterker as meisies kan gooi./ Seuns speel eerder balspeletjies as meisies. ✓	1
4.9	Ek het mos twee hande./tien tone./goeie oë./'n liefdevolle ma en pa. ✓	1
4.10	Sy wil die seun se vooroordeel verander./ Sy wil hom bewus maak daarvan dat hy verkeerd is oor meisies./ Sy wil hom oortuig daarvan dat meisies kan gooi. ✓	1
		[10]

VRAAG 5: ARTIKEL

Vraag	Antwoord	Punt
5.1	dié ✓	1
5.2	na ✓	1
5.3	beter ✓	1
5.4	Die sjef stileer sy/haar geregte met die oog op foto's. ✓ <i>Die kandidaat bied 'n eie geskikte sin met 'stileer' vir EEN punt aan.</i>	1
5.5	blog ✓	1
5.6	tussen ✓	1
5.7	Dit dui op die ouderdom van die skrywer toe sy oor haar toekoms besluit het./drome wat 'n dogtertjie koester. ✓	1
5.8	gedink/gedog ✓	1
5.9	Ek wat nou koeksisters bak, is gek na eet./ Ek is gek na eet wat ongesond is. ✓ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke sin as antwoord aan.</i>	1
5.10	Enigiets van 'n goeie hamburger, Italiaanse kos en vanieljesponskoek tot 'n vars gebakte Franse baguette met botter en 'n wig cheddarkaas <u>is vir my onweerstaanbaar.</u> / <u>Ek hou van</u> enigiets van 'n goeie hamburger, Italiaanse kos en vanieljesponskoek tot 'n vars gebakte Franse baguette met botter en 'n wig cheddarkaas. ✓	1
		[10]
TOTAAL AFDELING C:		30
GROOTTOTAAL:		70